

Frisjes.

Analyse van Henk: factor 50 smeren, uit de zon blijven, veel water drinken en niet te veel bewegen. Na deze toch tamelijk warme week – 40,7 graden! - nu heerlijk koel met 32 of zo. We kunnen niet echt met droge ogen beweren dat het niet warmer wordt in onze streken. Al die hete lucht moet ook weer weg en stijgt snel op, waardoor lage druk ontstaat. Die zuigt lucht aan: eerst nog vanuit het oosten, daarna zal het L gebied verder naar het noordoosten trekken en de wind gaat naar noordwest. Dat brengt dan een koufront met zich mee en dus regen. Een vore met hete opstijgende lucht boven Limburg brengt daar buien met onweer mee, wij houden het eerst nog wel heet en droog, mogelijk wel wat bewolking en goed opletten op onweer.

Het KNMI vindt er dit van: zaterdag overdag is er sprake van een tweedeling. In het zuiden en zuidwesten is er bewolking en kunnen er, met name 's middags en in de avond, stevige onweersbuien ontstaan. Daarbij zou lokaal veel regen kunnen vallen, lokaal mogelijk 20-40 mm. Het wordt daar aanmerkelijk minder warm als afgelopen dagen met maximumtemperaturen tussen 22 en 27°C bij een zwakke westelijke wind. In het noorden en oosten is het zonnig en droog met middagtemperaturen tussen 28 en 34°C. De wind komt uit het oosten en is matig. (Bron: KNMI)

Vragen over het huiswerk

Lezen H7: 7.3.0 t/m 7.3.11 (oud 7.3.0 t/m 7.3.14)

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen belast en welke onbelast?
2. Wat is een uitgewerkte vang en wat is het gevolg daarvan?
3. Beschrijf wat vastknaaien van de vangbalk is en hoe je dat oplost.
4. Hoe kan de evenaar uitgewerkt raken en wat moet je dan doen?
5. Wat is een groot gevaar bij maanijzers waar men ringen heeft gebruikt tussen de boutkoppen en de maanijzers?
6. Soms zijn maanijzers vastgespijkerd. Mag je die spijkers als ze los gaan zitten aanslaan?
7. Waarom is het geen goed idee om een vangdraad (in plaats van een vangketting) te gebruiken?
8. Wat kun je doen als het buikstuk aanloopt tegen het bovenwiel?
9. Hoe snel moet je de molen tot stilstand brengen?
10. Waarom is het niet goed om sneller te vangen?
11. Waarom is het niet goed om langzamer te vangen?
12. Bij de molen van de Groote Polder leggen we altijd de vangketting om de klampjes als de vang er af is (op de duim hangt). Waarom is dat?
13. Als je langdurig of fors moest vangen, bijvoorbeeld omdat je een inschattingfout had gemaakt of een noodstop moest maken, wat moet je dan altijd doen?
14. Waarom vangen we altijd ruimend met de staart?
15. Wat moet je doen als de molen achteruit draait?
16. **(H)** Als warme en koude lucht op elkaar stuiten, wat is dan vaak het resultaat?
17. **(H)** Standermolen: waar zit het spoorblok en waar is het voor?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen H7: 7.3.0 t/m 7.3.11 (oud 7.3.0 t/m 7.3.14)

1. Welke zeilvoering kunnen we vandaag toepassen belast en welke onbelast?

Uitgaande van de weerskaarten van het KNMI is er niet veel wind, mogelijk 2-3 Bft. En hete, dus niet erg dichte lucht. Alles er voor en dan kijken of we voor de Prins kunnen draaien.

2. Wat is een uitgewerkte vang en wat is het gevolg daarvan?

De uitgewerkte vang is een vang waarvan de vangbalk om welke reden dan ook niet ver genoeg of helemaal niet meer kan zakken. Dat heeft tot gevolg dat de vangbalk de vangblokken niet voldoende strak om het bovenwiel klemt. De molen is dan niet te vangen.

3. Beschrijf wat vastknaaien van de vangbalk is en hoe je dat oplost.

Vastknaaien van de vangbalk is wanneer de vangbalk niet voldoende vrij kan bewegen en tegen de ezel aan vastloopt. De vangbalk komt dan bij het zakken tegen de ezel aan. Meestal is het dan tijd om de vang te verstellen.

4. Hoe kan de evenaar uitgewerkt raken en wat moet je dan doen?

De evenaar raakt uitgewerkt als deze in één lijn komt met de ketting naar de vangbalk. Het verlengen van de ketting van evenaar naar vangbalk is gewoonlijk de oplossing voor dit euvel.

5. Wat is een groot gevaar bij maanijzers waar men ringen heeft gebruikt tussen de boutkoppen en de maanijzers?

Je kunt dan niet zien of de gaten waar de bouten doorheen lopen mogelijk zijn uitgesleten.

6. Soms zijn maanijzers vastgespijkerd. Mag je die spijkers als ze los gaan zitten aanslaan?

Dat mag wel, maar het is geen afdoende oplossing omdat de spijker geen houvast meer heeft in het uitgelubberde gat.

7. Waarom is het geen goed idee om een vangdraad (in plaats van een vangketting) te gebruiken?

Het gebruik van een staalkabel is af te raden omdat de conditie daarvan niet is te controleren. Een staalkabel kan er aan de buitenzijde nog prima uitzien terwijl van binnen al vele strengen zijn geknapt of doorgeroest. Dit is overigens ook zo voor de kruidraad.

8. Wat kun je doen als het buikstuk aanloopt tegen het bovenwiel?

Als noodmaatregel het houtje tussen rijklamp en rust verwijderen of dunner maken als dat er is. Maar belangrijker is de oorzaak van het euvel te vinden, want de bovenas is klaarblijkelijk naar beneden gezakt. Meestal is dat molenmakerswerk!

9. Hoe snel moet je de molen tot stilstand brengen?
Een vuistregel is dat er nog 1/6 van het aantal enden dat de molen draait mag passeren tot het moment dat de molen stilstaat. Draait de molen 60 enden, dan mogen er dus nog 10 enden passeren voordat de molen stilstaat.
10. Waarom is het niet goed om sneller te vangen?
Dan ontstaat veel wrijving en dus hitte en brandgevaar.
11. Waarom is het niet goed om langzamer te vangen?
Dan ontstaat ook weer veel wrijving en dus hitte en brandgevaar.
12. Bij de molen van de Groote Polder leggen we altijd de vangketting om de klampjes als de vang er af is (op de duim hangt). Waarom is dat?
Gebeurt er onverhoopt iets met de ophanging van de vangbalk dan houdt de vangketting mogelijk nog voldoende tegen om breuk van de bovenas te voorkomen. Verder is een loshangende vangketting soms uitnodigend voor bezoekers, die er aan kunnen trekken met als gevolg dat de molen met een klap vangt en de as breekt.
13. Als je langdurig of fors moest vangen, bijvoorbeeld omdat je een inschattingsfout had gemaakt of een noodstop moest maken, wat moet je dan altijd doen?
Als het vangen van de molen veel moeite en tijd heeft gekost dan moet de molenaar hierna eerst het gevlucht aan de ketting leggen en in de kap poolshoogte nemen. Neem daarbij een brandblusser, een emmer water en/of natte lappen mee. Vonken en brandende houtresten dienen zo snel mogelijk gedoofd te worden.
14. Waarom vangen we altijd ruimend met de staart?
Omdat de molen van nature ruimend om wil en je dus helpt om snel te vangen met de staart. Verder liggen de kettingen / draden meestal ook zo dat je gelijk kunt beginnen met kruien (lllllang links, korrrrt rechts, gezien vanaf de staart).
15. Wat moet je doen als de molen achteruit draait?
De molen vangen. Als dat niet lukt niet al te lang doorhannessen want de kans op brand is dan groot. In tegenstelling tot wat in het boek staat zou ik ook niet aanraden om iemand op de vangbalk te laten gaan zitten, het is geen goed idee om iemand in de kap te zetten met een draaiende molen. De molen zo snel mogelijk uit de wind krooien is dan het beste.
16. **(H)** Als warme en koude lucht op elkaar stuiten, wat is dan vaak het resultaat?
Condens, dus: mist of neerslag. Warme lucht kan meer vocht bevatten dan koude, als vochtige warme lucht op koude lucht stuit koelt de warme lucht af en condenseert de waterdamp er uit. Als de ontstane druppeltjes groot en zwaar genoeg zijn zullen ze vallen en krijgen we regen of in de winter ook wel sneeuw.
17. **(H)** Standermolen: waar zit het spoorblok en waar is het voor?
Het spoorblok is een zware klos dat tegen het achterkalf tussen de lange burrie-balken zit. Daarmee wordt het gat rond de standerd passend gemaakt. Het spoorblok is eenvoudiger te vervangen bij te ver voortgeschreden slijtage dan een kalf.

